

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مسائل مربوط به استمنا که چهارمین از مفطرات صوم بود عرض شد فقط آخرین مسئله که مسئله ۱۸ بود باقی ماند ، (مسئله ۱۸) : إذا أوجد بعض هذه الأفعال لا بنية الانزال لكن كان من عادته الانزال بذلك الفعل بطل صومه أيضا إذا أنزل ، و اما إذا أوجد بعض هذه و لم يكن قاصدا للانزال و لا كان من عادته فاتفق أنه أنزل فالأقوى عدم البطلان و إن كان الأحوط القضاء خصوصا في المثل الملاعبة و الملامسة و التقبيل .

کسی که قصد انزال ندارد ولی عادتش بر این است که در حالات خاص و با انجام افعال خاصی دچار انزال می شود باید از آن حالات و افعال اجتناب کند و اگر این کارها را انجام داد و امنا حاصل شد روزه اش باطل می شود و قضا و کفاره هم به گردنش می باشد ، همچنین اگر قصد انزال داشته باشد ولی انزال نکند باز طبق مبنای صاحب عروة که قصد مفطر را هم مبطل صوم می دانند روزه اش باطل می شود . بنده و حضرت امام رضوان الله علیه در اینجا حاشیه ای داریم و آن این است که مسئله منحصر در این دو صورت نیست که یک صورتش در جایی می باشد که قصد انزال دارد که خوب این معلوم و مشخص است و صورت دوم در جایی است که من عادته الانزال و عادت در جایی گفته می شود که کاری تکرار شود تا اینکه انسان به آن عادت کند چرا که گاهی ممکن است شخصی دفعه اولش باشد و آن فعل را تکرار نکرده باشد منتهی از احوال خودش مطلع است فلذا در اینجا اگر اطمینان به عدم انزال نداشته باشد و احتمال قوی بدهد که اگر آن افعال را انجام دهد موجب انزال خواهد شد اگر انجام دهد روزه اش باطل می شود و فقط در صورتی که اطمینان به عدم انزال دارد روزه اش باطل نمی باشد و این مطلب را ما از اخباری که در باب ۳۳ بودند و آنها را خواندیم استفاده می کنیم مخصوصا از خبر اول و سیزدهم باب که در آنها حضرت فرموده بودند اگر جوان است این کار را انجام ندهد زیرا خوف آن است که یسبقه المنی ، بنابراین لازم است که در اینجا در حاشیه عروة بگوئیم ؛ این مطلب انحصار به قصد انزال و عادت بر انزال ندارد بلکه اگر عادت انزال هم نباشد و حال و وضع او به صورتی است که از خودش مطمئن نیست که اگر این کار را انجام دهد امنا حاصل

نخواهد شد در این صورت هم اگر این کار را مرتکب شود و امنا حاصل شود روزه اش باطل می شود اما اگر اطمینان دارد که امنا صورت نمی گیرد انجام آن افعال اشکالی ندارد .

الخامس : تعمد الكذب على الله تعالى أو رسوله أو الأئمة صلوات الله عليهم سواء كان متعلقا بأمور الدين أو الدنيا ، و سواء كان بنحو الإخبار أو بنحو الفتوى بالعربی أو بغيره من اللغات ، من غير فرق بين أن يكون بالقول أو الكتابة أو الإشارة أو الكناية أو غيرها مما يصدق عليه الكذب عليهم و من غير فرق بين أن يكون الكذب مجعولا له أو جعله غيره و هو أخبر به مسندا إليه لا على وجه نقل القول ، و اما لو كان على وجه الحكاية و نقل القول فلا يكون مبطلا .

مسئله کاملا روشن است ، صاحب عروة در اینجا می فرمایند دروغ عمدی از قول خداوند متعال و پیغمبر (ص) و ائمه (ع) به هر شکلی که باشد مبطل صوم می باشد . مطلبی که باید در اینجا عرض کنم آن است که در این پنجمین از مبطلات صوم در بین ما و عامة اختلاف نظر وجود دارد و همچنین میان خود خاصه هم اختلاف نظر وجود دارد پس اولاً هیچ کدام از فرقه های سنی ها این مورد را مبطل صوم نمی دانند و این مطلب از مختصات امامیه می باشد و ثانیاً در میان خود ما هم بر سر این مورد اختلاف نظر وجود دارد فلذا ما بایستی در اینجا اولاً به اقوال فقها توجه داشته باشیم و ثانیاً به روایات اهل بیت (ع) توجه داشته باشیم ، و اما از لحاظ اقوال باید عرض کنیم که صاحب جواهر در جلد ۱۶ جواهر بعد از بحث درباره این مسئله می فرماید ؛ اقوی این است که کذب بر خدا و رسول (ص) و ائمه (ع) مبطل صوم نمی باشد ولی احوط ترک آن است و همینطور محقق در شرایع هم می فرماید که مبطل صوم نمی باشد . علامه در مختلف الشیعه جلد ۳ ص ۲۶۷ بعد از نقل اقوال فقهای دیگر می فرماید ؛ اقوی این است که این نوع از کذب مبطل صوم نمی باشد اگر چه معصیت و حرام است . در کتاب الفقه علی المذاهب الخمسة که مؤلف آن محمد جواد مغنیه می باشد در ص ۱۵۶ آمده است : « قال الامامیه من تعمد الكذب على الله و رسوله تحدث أو كتب أن الله و رسوله يقول كذا و كذا و هو يعلم أنه كاذب فقد فسد صومه و عليه القضاء و الكفارة » بعد ایشان در ادامه می فرمایند حتی بعضی از امامیه گفته اند که باید کفاره جمع بدهد زیرا روزه اش را به حرام باطل کرده است . شیخ در خلاف جلد ۲ ص ۲۲۱ مسئله ۸۵ می فرماید : « من كذب على الله أو على رسوله (ص) أو على الأئمة (ع) متعمدا أفطر و عليه القضاء و الكفارة و خالف جميع الفقهاء العامة في

ذلك و دليلنا اجماع المحقة . علامه در تذکره فرموده اند که این نوع از کذب صوم را باطل نمی کند ولی در منتهی فرموده اند که صوم را باطل می کند ، بنابراین مسئله کاملاً اجتهادی است و برمی گردد به اجتهاد شما بقیه بحث بماند برای جلسه بعد ...

و الحمد لله رب العالمین اولاً و آخراً و صلی الله علی
محمد و آله الطاهیرین

